

Toespraak Wouter de Geest nieuwjaarsreceptie VOKA

7-1-2019, Bozar Brussel

Durf kiezen, durf ondernemen!

Geachte minister-president,

Geachte ministers en hoogwaardigheidsbekleders,

Geachte erevoorzitters en bestuurders van VOKA,

Geachte collega-ondernemers,

Geachte dames en heren,

Bij het begin van dit nieuwe jaar, wens ik jullie allen een goede gezondheid en veel succes in jullie ondernemingen.

Ik wens dat iedereen zich kan concentreren op het vooruitbrengen van de eigen onderneming, zonder teveel stoorzenders, zodat we onze samenleving ook vooruit kunnen brengen. Want onze ondernemingen en onze ondernemers zijn en blijven de kracht van Vlaanderen, van waaruit onze hele samenleving wordt gefinancierd.

Ik wil niet terugblikken op de politiek van 2018. Velen hebben dit de laatste dagen en weken genoeg gedaan. Maar ik moet de laatste tijd vaak denken aan de zevende symfonie van Franz

Schubert, die ook wel "die Unvollendete" genoemd wordt en algemeen erkend is als zijn mooiste werk. Ik betwijfel of de unvollendete Zweedse coalitie ook zo zal worden erkend ondanks de veelbelovende eerste bewegingen...

Bij mijn aantreden begin november waarschuwde ik voor het gevaar van een politiek die téveel met zichzelf bezig is. Begin december riepen we daarom alle partijen nog op om van de crisis geen crisis van de politiek te maken en verder werk te maken van de zaken die nog op de planning stonden. Zoals de arbeidsdeal, om de krapte op onze arbeidsmarkt te verhelpen. Zoals de uitvoering van het Energiepact, inclusief de energienorm, zodat we niet in het donker terechtkomen als de temperatuur wat onder het vriespunt zakt en we competitieve energieprijzen kunnen waarborgen. Of zoals een laatste begroting, zodat onze overheidsfinanciën onder controle konden gehouden worden. Maar helaas,.....

Nu moeten we echter naar voor kijken, wat de toekomst ons brengt en wat wij aan de toekomst kunnen veranderen.

Uitdagingen genoeg, die Hans daarnet scherp gesteld heeft.

Wat ik onthoud uit het debat zojuist, is dat we voor grote veranderingen staan. Het zal niet volstaan om een beetje minder energie te verbruiken; we moeten een volledig nieuw energiesysteem bouwen. Het zal niet volstaan om de werklozen een beetje meer te activeren; we moeten alle niet-actieven aan de slag krijgen. Het zal niet volstaan om de leerplannen van ons onderwijs wat te actualiseren; we moeten de omslag maken naar

een excellent en digitaal onderwijssysteem. Het zal niet volstaan een beetje te investeren, een beetje de begroting op te poetsen...

Om die grote veranderingen waar te maken, moeten we duurzaam verbinden met de burgers. Hiervoor is leiderschap nodig op alle vlak, zowel in de politiek, als bij de sociale partners, de ondernemers, de medewerkers en de burgers. Leiderschap dat tegelijk pro-actief een duidelijke richting aangeeft en empathisch en warm is. Alleen zo zullen wij niet als een wimpeltje op de wind blijven dansen van steeds wisselende gevoelens, die dikwijls wars van enig sociaal-economisch fundament via sociale media worden gevoed.

Wij zijn samen verplicht de toekomstagenda vast te leggen. Die bepaalt waarom en welke hervormingen nu noodzakelijk zijn. Daarvoor is ook ambitie noodzakelijk: ambitie voor Vlaanderen, ambitie voor België, ambitie voor Europa . Elk beleidsniveau moet nu optreden, zonder te wachten op het volgende.

De hervormingen die wij voorstellen zijn immers niet alleen noodzakelijk voor de bedrijven, zij zijn voornamelijk zeer goed voor alle inwoners van ons land. Als we de burgers mee kunnen krijgen om te kiezen en te ondernemen, zullen we Vlaanderen klaar krijgen voor de toekomst.

Bij het begin van een nieuw jaar ben ik fundamenteel optimistisch dat wij allen samen, in duurzame verbinding, de uitdagingen aankunnen. Onze ondernemingen kunnen en willen

de sterkhouders van onze maatschappij zijn, maar dan moeten wel de juiste randvoorwaarden voorhanden zijn.

De voorbije week hebben de meesten onder jullie wellicht een nieuwjaarsbrief gekregen van kinderen of kleinkinderen. Ik heb er vandaag ook een mee. Een nieuwjaarsbrief vol beste wensen voor u, dames en heren politici. Niet alleen van mij, trouwens. Maar in naam van de Vlaamse ondernemingen.

Ik lees u deze brief met veel plezier voor. Wees gerust, ik beperk me tot de essentie en zal niet alles voorlezen. En in tegenstelling tot de kinderen of kleinkinderen die aan u een nieuwjaarsbrief voorlazen, verwacht ik niet dat u mij straks ook een centje geeft.

Het grootste cadeau dat u mij – en bij uitbreiding de Vlaamse ondernemers – kunt geven, is dat u onze beste wensen voor 2019 ook effectief in uw verkiezingsprogramma zet. En in uw regeerakkoord. En ze bovenal ook uitvoert.

Het is niet zo veel. Slechts vier wensen. En dit samen te vatten met vier woorden. Zodat u ze na 26 mei zeker niet vergeet:

DURF KIEZEN, DURF ONDERNEMEN

Onze eerste en meest kostbare wens voor 2019 is dat u durft te kiezen om diepgaande hervormingen uit te voeren. Halve oplossingen volstaan niet meer. Er is al een belangrijke stap gezet door de voorbije federale regering en de huidige Vlaamse regering. Maar een hele reeks grondige hervormingen dringen zich verder op, voor elk domein van het beleid. Versnelling is hier het sleutelwoord. Zeker nu de wereldeconomie terug in een

recessie dreigt terecht te komen en er nog altijd geen duidelijkheid is rond de brexit.

Voor de arbeidsmarkt zijn diepgaande hervormingen de kern van onze voorstellen voor de volgende coalities. Jobs, jobs, jobs werden ons gevraagd, we hebben ze opgeleverd, meer dan 165.000 jobs in de privé-sector. Nu is er nog nood aan om meer mensen flexibel aan de slag te krijgen, mensen sneller te activeren en beter te integreren. Durf kiezen voor paradigmaveranderingen binnen ons collectief arbeidsrecht. Het gaat dan over zaken zoals activering, loopbanen, werkbaar werk, talenten en digitalisering. Omarmen we in het sociaal overleg deze assen dan durven we kiezen voor een positieve keuze! Zo wordt sociaal overleg opnieuw een motor voor vooruitgang en vernieuwing in plaats van een obstakel. Dit is meteen ook een warme oproep aan de sociale partners!

We moeten daarnaast de klimaatuitdagingen resoluut aanpakken, resoluut en realistisch. Ook deze transities vragen naar vastberadenheid, innovatie, dialoog en zorgvuldige impactanalyses. Zo kunnen we transities realiseren: durf en onderneem!

Het onderwijs moeten we nu echt op het niveau van de 21^e eeuw brengen. We moeten inzetten op efficiëntie, innovatie en excellentie, weg van de zesjescultuur. Het duaal leren moet een structureel onderdeel worden van het onderwijs.

Onze mobiliteit moet eindelijk hervormd worden om zo de stilstand grondig aan te pakken. Dit betekent een performant

openbaar vervoer dat een waardig alternatief biedt. Maar ook een slimme kilometerheffing voor personenwagens om verkeersstromen beter te sturen. En natuurlijk investeringen in nieuwe infrastructuur en voldoende onderhoud voor de bestaande.

En tenslotte, kies radicaal voor de digitale toekomst. Zowel binnen de overheid zelf, met als rolmodel de Baltische staten, alsook in het onderwijs, en dit zowel voor de generatie die nu nog op de schoolbanken zit als voor de generaties die nu al werken. Digitale omscholing is mogelijk, maar ook noodzakelijk, om iedereen lang genoeg aan het werk te houden.

De rode draad doorheen al deze hervormingen is ons spiegelen aan de landen waar we naar opkijken in Europa. Zij hervormen sneller en beter dan wij. Kijk maar eens naar onze noorderburen. Als we niet willen achterblijven, moeten we nu grondig hervormen. Een kleine, open economie als de onze kan immers niet zonder een sterke concurrentiepositie.

Om al deze hervormingen mogelijk te maken, komen we uit bij onze tweede wens: een grondige herziening en het optrekken van de overheidsinvesteringen. Durf ondernemen!

De collega-ondernemers in de zaal kennen het allemaal. Om te groeien en voorop te blijven, moet je investeren. We vragen in totaal 2,4 miljard euro extra investeringen bovenop wat nu reeds voorzien is. Hierbij leggen we de focus op innovatie door 500 miljoen euro extra in innovatiekredieten voor bedrijfsgedreven

projecten. We leggen de focus op mobiliteit, door 500 miljoen euro extra te investeren in infrastructuur. Voor onderwijs voorzien we 100 miljoen extra investeringen voor innovatie van leerprocessen zoals digitalisering en duaal leren. En tenslotte pleiten we voor 1,3 miljard euro extra investeringen in zorg en welzijn. Want natuurlijk staat onze economie ten dienste van het welzijn van onze bevolking. Al deze investeringen passen binnen het ruimere kader dat we mee geschetst hebben in het nationale investeringspact.

Deze hogere overheidsinvesteringen moeten we hand in hand laten gaan met onze derde wens: een verdere, gerichte lastenverlaging.

De jobs, jobs, jobs die we gecreëerd hebben, en nog zullen creëren, moeten we invullen. Maar we worden geconfronteerd met een grote massa aan inactieven, voor wie de inspanning en de kost om te gaan werken vaak niet opwegen tegen gewoon thuisblijven. Het nettoloon moet daarom omhoog, zonder dat de brutokost voor de werkgever hierdoor verhoogt. We herhalen hier graag onze oproep voor een nieuwe Vlaamse jobstimulans die de lonen onder de 2.500 euro bruto per maand met 100 euro netto per maand verhoogt.

Daarnaast moet de arbeidskost onder controle blijven. Niet onbelangrijk met de onderhandelingen over een nieuw interprofessioneel akkoord. Als een verlaging van de werkgeversbijdragen niet kan, moeten minstens de

automatische loondrijvers aangepakt worden. Zoals de automatische indexering of de baremieke verhogingen. We moeten onze mensen immers loon naar werken geven, geen loon naar leeftijd.

En tot slot nog een maatregel die u niets kost, maar de bedrijven wel iets opbrengt: verlaag de administratieve lasten. Een vermindering van de administratieve lasten met minstens 5% per jaar is haalbaar. Wat moet je hiervoor doen? Digitaliseer en maak de wetgeving eenvoudiger, er moet meer aandacht zijn voor rechtszekerheid, en geen zogenaamde gold plating meer, waarbij ons land strengere wetgeving voorziet dan op Europees vlak wordt afgesproken.

Als we grondig willen hervormen, gericht willen investeren en de lasten willen verlagen, moet er natuurlijk ergens geld gevonden worden. Vandaar onze vierde en laatste dringende wens voor 2019: de overheidsfinanciën duurzaam gezond maken, en dit ook in lopende zaken. We kunnen het ons nu niet veroorloven om het tekort weer te laten oplopen. We rekenen op de verantwoordelijkheidszin van iedereen in het parlement en de regering van lopende zaken om hiervoor de nodige actie te ondernemen.

Saneren is geen doel op zich maar noodzakelijk om ruimte te creëren voor de benodigde extra overheidsinvesteringen voor de vergrijzing, de mobiliteit en de energie- en klimaattransitie.

Ondanks de reeds geleverde inspanningen van de vorige regeringen is de belastingdruk in België nog steeds bij de allerhoogste ter wereld. En wat nog erger is, de dienstverlening die we daarvoor terugkrijgen is niet bij de allerbeste.

We hebben dus een effectiviteits- én een efficiëntieprobleem. De overheidsuitgaven moeten we afremmen, hervormen en heroriënteren. Concreet stellen we voor om 6% te besparen op de primaire uitgaven. We moeten evolueren naar meer kostenefficiënte overheidsdiensten. We mogen niet bang zijn van gedwongen fusies, of het nu om gemeenten, dan wel politiezones gaat.

Dit zijn dus onze vier wensen: hervormen, investeren, lasten verlagen en een begroting in evenwicht.

Het zijn er niet veel. Want we weten dat u niet alles kunt doen. Daarom moet er gericht gewerkt worden op die hefboomen die het verschil maken voor de ondernemingen die dagelijks zoveel mensen tewerkstellen en 50.000 vacatures hebben openstaan om nog eens 50.000 mensen aan een job, een inkomen en een toekomst te helpen.

Slechts vier wensen, want we weten dat er lef voor nodig is. De kaasschaafmethode biedt hier geen soelaas meer. Het is tijd voor keuzes en voor doortastende en duurzame hervormingen. Zet daar alstublieft uw schouders onder. Ik wens jullie alvast veel succes bij de komende verkiezingen.

En ook mijn collega-ondernemers in de zaal, wens ik veel succes. Bij een verslappende conjunctuur blijft ondernemerschap de pilaar die onze samenleving recht houdt en mensen de kansen biedt zich te ontplooien. Ik weet dat jullie daaraan elke dag werken.

Ik hoop dat 2019 het jaar wordt waarin we grondige hervormingen doorvoeren om onze samenleving op het juiste, duurzame en solide pad te zetten. Dat is wat van ons verwacht wordt: een wervend en toekomstgericht verhaal dat iedereen begrijpt. Leiderschap zal daarbij onmisbaar zijn om duurzaam te verbinden in de daartoe noodzakelijke acties!

Dus durf kiezen en durf ondernemen.